

KuvaKieli-projekti yhdessä Alvar Aalto -museon kanssa

Koululuokat ovat tehneet museovierailuja jo vuosikymmenten ajan. Tämä artikkeli käsittelee kielten opetusta museoympäristössä museon esineitä ja materiaaleja hyödyntäen. Jyväskylän yliopiston aineen- ja luokanopettajaopiskelijat toteuttivat kieltenopiskelua ja muotoilukasvatusta yhdistävän KuvaKieli-projektin yhteistyössä Jyväskylän Alvar Aalto -museon kanssa. Projektin tavoitteena oli luoda museolle erilaisia kielten oppimateriaaleja ja työpisteitä, joita museolla vierailevat ryhmät voivat vapaasti hyödyntää. Tavoitteena oli luoda museoon toiminnallinen ympäristö ja murtautua näin ulos stereotyyppisen museovierailun kaavasta.

Julkaistu: 11. syyskuuta 2019 | Kirjoittanut: Eveliina Aarni, Petra Saari, Emmi Aalto, Oona Hamm, Katri Heinänen, Riikka Kataja, Kaisli Kemppainen, Lasse Lyytikäinen, Aleks Siidoroff, Eero Uusaro, Eeva Huupponen, Leena Tuohisaari ja Viivi Ojala

Museo oppimisympäristönä

Käsin kosketeltavan materiaalin näkeminen ja käsitteleminen edesauttaa oppimista nuoremmilla oppilailla ja opiskelijoilla ja tarjoaa vanhemmille oppilaille ja opiskelijoille konkreettisen pohjan abstrakteille käsitteille (Donato & Terry 1995 Wilsonin 2012 mukaan). Museon ympäristö ja sen esineet kannustavat aktiiviseen oppimiseen, minkä takia oppilaat muistavat opitun sisällön paremmin. Vieraan kielen kontekstissa museot voivat toimia inspiraationa tarjoamalla erilaisia aiheita ja lähteitä oppilaiden omille kirjallisille tai suullisille tuotoksille. Museot myös usein sisältävät mahdollisuuksia vieraiden kielten lukemiseen ja kuuntelemiseen erilaisten tekstien ja audiovisuaalisten näytteiden muodossa. (Wilson 2012.)

Myös Diaz (2016) on tutkinut museoiden lukuisia mahdollisuuksia tukea opiskelua innostavana ja aktivoivana oppimisympäristönä. Erityisesti taidemuseot tarjoavat oppilaille mahdollisuuden harjoitella kohdekielen käyttöä autenttisessa ympäristössä ilman paineita liiallisesta henkilökohtaisesta heittäytymisestä. Diazin tutkimuksessa oppilaat kokivat hyödylliseksi sen,

että museoympäristössä keskityttiin objekteihin ja niistä puhumiseen sen sijaan, että huomio olisi jatkuvasti keskittynyt oppilaaseen itseensä, mikä voi olla ujoimmille oppilaille hyvinkin rajoittava tekijä kielten opiskelussa. Keskustelu ja kielen oppiminen oli täten vapaampaa. Oppilaiden oli helpompi lähteä mukaan pienimuotoiseen väittelyynkin, kun aiheet eivät olleet niin henkilökohtaisia. Museoympäristön avulla voidaan siis poistaa ryhmässä vallitsevia oppimista estäviä sosiaalisia jännitteitä, ja täten kieltenopiskelu voi olla tehokkaampaa kuin esimerkiksi koulussa.

KuvaKieli-projekti opettajaopiskelijoiden ja museon yhteistyönä

KuvaKieli-projekti toteutettiin yhteistyössä Jyväskylän yliopiston opettajankoulutuslaitoksen ja Alvar Aalto -museon kanssa keväällä 2019. Projektin tavoitteena oli kehittää museolle erilaisia kielten ja kuvataiteen opiskelua yhdistäviä oppimateriaaleja ja työpisteitä. Toisena tavoitteena oli opettajaopiskelijoiden – eli tämän artikkelin kirjoittajien – osallistuminen näiden vierailevien ryhmien opetukseen ja materiaalien soveltaminen käytännössä. Projektin loputtua museo sai materiaalipaketit käyttöönsä. Osa materiaaleista on suunniteltu niin, että niitä voi hyödyntää myös vaikka koulussa kielen ja kuvaamataidon tunnit yhdistäen.

Museo toimi yhteistyökumppanina ja tarjosi tilan ja välineet. Suunnittelutyö tehtiin yhdessä luokanopettajaopiskelijoiden kanssa, mutta toteutuksesta vastasivat kieltenopettajaopiskelijat. Toteutuksesta vastanneet jakautuivat erikseen työryhmiin, joista kukin veti eri työpistettä.

Työpisteillämme käyneet olivat yläkoulu- ja lukioikäisiä oppilaita ja opiskelijoita. Yhteensä ryhmiä oli noin kahdeksan. Ryhmien käyntiajat sovittiin erikseen heidän opettajiensa kanssa. Suurin osa ryhmistä saapui museolle kuvataidetuntiansa aikana.

Oppimateriaalit ja työpisteet

Yhteensä suunnittelimme neljä työpistettä materiaaleineen, joita testasimme ryhmien kanssa käytännössä.

Monikieliset kortit (englanti, ruotsi, espanja) & Museosuunnistus-työpaja

Yhtenä kokonaisuutena suunnittelimme monikieliset sanakortit, joita voi hyödyntää monissa eri tehtävissä museossa. Kortteja oli kaksi eri settiä: monikieliset kortit, joissa sanat olivat englanniksi, ruotsiksi ja espanjaksi sekä yksikieliset suomenkieliset vastineet. Sanat korteissa käsittelivät mm. museossa esiintyviä materiaaleja ja muotoja. Kortit oli jaettu värien mukaan kolmeen eri vaikeusasteeseen: sinisissä korteissa sanat olivat helppoja, keltaisissa keskivaikeita ja punaisissa vaikeita. Eri vaikeusasteet mahdollistavat oppimisen eri ikäisille ja tasoisille oppilaille ja opiskelijoille.

Aarni_et_al_kuva_1

Design-työpajaa edelsi kierroksen ohjattu sanallinen purku, jossa käytiin läpi löydettyjä teoksia ja Aallon töille tyypillisiä piirteitä enimmäkseen englanniksi, mutta myös suomeksi. Tavoitteita tällä museokierroksella oli kolme: tutustuttaa oppilaita Alvar Aallon designiin, kielisuihkuttaa heitä englanniksi ja myös edistää heidän omaa luovuuttaan, jotta heille jäisi itse tekemällä vahvempi muistijälki.

Museosuunnistus englanniksi

Museosuunnistuksen pohjimmaisena ideana oli yhdistää kieli ja kulttuuri nuoria miellyttävään ja aktivoivaan tekemiseen. Alvar Aalto -museo tarjosi ihanteellisen kulttuurisen pohjan syventyä paikallisen vaikuttajan elämään ja jyvaskyläläiseen arkkitehtuuriin. Suunnistukseen luomiemme tehtävien avulla pyrimme perehdyttämään oppilaita Aallon elämän eri vaiheisiin, arkkitehtuurin piirteisiin ja sen vaikutukseen suomalaisessa kaupunkikuvassa. Uskomme, että kielen oppimisen sitominen aktivoiviin menetelmiin ja autenttiseen materiaaliin auttaa oppilaita innostumaan ja motivoitumaan eri tavalla kuin luokahuoneopetus.

Museosuunnistuksen aikana suunnistajat kiertävät museota 1–2 tunnin ajan etsien ympäri museota sijoitettuja QR-koodeja ja suorittaen niiden takana olevia tehtäviä. Suunnistus suoritetaan mieluiten pienissä ryhmissä, jolloin riittää, että yhdellä ryhmän jäsenistä on mukanaan QR-koodeja lukeva älylaite. Näin suunnistus toteutettiin myös testiluokkamme (7.-luokkalaiset) kanssa.

Tavoitteena on, että suunnistajat saavat rasteilla tietoa Alvar Aallon elämästä ja arkkitehtuurista erilaisten toiminnallisten tehtävien muodossa. Suunnistuksessa on useampia luovuutta vaativia tehtäviä, kuten luonnoksen piirtämistä, tuotteiden nimeämistä, arvostelun kirjoittamista sekä esineen suunnittelua ja askartelua. Rastit vaativat jonkin verran omaaloitteisuutta ja keskittymistä. Suuri osa rasteista vaatii myös lukutaitoa, joten aivan pienimmille nämä rastit eivät sovellu.

Suunnistajat pääsevät rasteilla etsimään Aallon arkkitehtuurille tyypillisiä piirteitä ja arvaamaan tuotteiden hintoja. Näin he oppivat design-tuotteiden hintaluokasta. Osallistujat saattavat myös tunnistaa koodistaan tuttuja tuotteita, joiden nimiä tai hintoja he eivät tienneet ennen kierrosta. Tämän lisäksi suunnistajat pääsevät paikantamaan Aallon rakennuksia Suomen kartalle, tekemään mainosvideon Aallon suunnittelemaalle tuolille ja oppimaan lisää Aallon elämän vaiheista täydennystarinan muodossa.

Kaikilla suunnittelemlamme rasteilla pyrimme hyödyntämään osallistujien omaa tietotaitoa ja mielenkiinnon kohteita mahdollisimman paljon myös kielellisen osaamisen ulkopuolelta. Monipuolisten ja hauskojen tehtävien avulla pyrimme siihen, että kukin suunnistukseen osallistunut oppisi jotain käynnistään museolla. Kaikille oppimistyyleille löytyy virikkeitä.

Toteuttamassamme suunnistuksessa materiaalit ja työskentely kaikilla kymmenellä rastilla olivat englanniksi, joten suunnistajat pääsivät asiasisällön oppimisen lisäksi myös tuottamaan kieltä autenttisissa tilanteissa. Osa rasteista kuitenkin vaati ohjaajan, joka auttoi ja neuvoi rastin suorittamisessa.

Museo toivoi palautteessaan rastien kehittämistä niin, että osallistujat voisivat suorittaa ne täysin itsenäisesti. Mikäli mahdollista, erikieliset vaihtoehdot olisivat myös plussaa, sillä vaikka englannin kielellä on globaali asema maailmalla, kaikki eivät sitä kuitenkaan puhu. Kierrokseen osallistuneilta nuorilta saatu palaute oli lähes kokonaan positiivista, ja he kokivat kierroksen hauskana, mutta myös opettavaisena.

Aallon harjalla -museosuunnistus

Neljäs KuvaKieli-projektin aikana toteutetuista projekteista on Aallon harjalla -museosuunnistus. Suunnistus on mahdollista tehdä suomeksi, englanniksi, ranskaksi tai saksaksi, minkä lisäksi kielivalikoima kasvaa myöhemmin vielä italialla ja ruotsilla. Suunnistuksen varsinainen kohderyhmä on yläkoulu- ja lukioikäiset, mutta tehtäviä muokkaamalla suunnistuksen voisi eriyttää myös nuoremmille oppijoille. Jotta jokainen ryhmän jäsen pääsee osallistumaan tasapuolisesti tehtävien tekemiseen, on museosuunnistus suositeltavaa toteuttaa 4–6 hengen ryhmissä.

Aallon harjalla -museosuunnistuksen pääideana on löytää laminoitujen kuvakorttien avulla kuvassa oleva paikka museosta. Paikalta löytyy QR-koodi, jonka lukemalla pääsee suorittamaan tehtävää. Etsittäviä paikkoja ja näin ollen tehtäviä on yhteensä kahdeksan, ja ne ovat hyvin erityyppisiä. Tehtävät korostavat suunnistajien omaa aktiivisuutta ja luovuutta, jonka vastapainona tehtävissä on myös perinteisimpiä elementtejä, kuten luetun ja kuullun ymmärtämistä.

Jokaisesta suoritetusta tehtävästä osallistujat saavat vaihtelevan määrän kirjaimia, joista suunnistuksen päätteeksi täytyy muodostaa jokin Alvar Aallon elämään liittyvä sana. Jokaisella kielellä on eri sana, ja näin ollen erikielisistä tehtävistä saa eri kirjaimet. Sanan muodostettuaan suunnistukseen osallistunut ryhmä saa suomenkielisen diplomin muistoksi osallistumisestaan.

Aallon harjalla -museosuunnistuksen koeryhmänä toimi saksalainen lukioluokka, joka oli vierailmassa suomalaisessa lukiossa. Tässä pilottivaiheessa koeryhmällä oli mahdollisuutena valita suunnistuksen kieleksi joko englanti tai saksa.

Aallon harjalla -museosuunnistus alkoi Alvar Aallon patsaalta, josta ensimmäisen QR-koodin skannauksella pääsi kuulemaan Alvar Aallon ohjeistuksen suunnistuksen kulusta. Alvar Aallon ääninä toimivat eri kielten äidinkielliset puhujat, joita olimme pyytäneet nauhoittamaan ohjeistuksen. Myöhemmin suunnistajat pääsivät vielä myös kuulemaan äidinkielisten puhujien nauhoitusta Aino Aallon urasta ja elämästä ja vastaamaan kuulemansa perusteella

kysymyksiin. Suunnistajat saivat myös etsiä internetistä tietoa Alvar Aallon suunnittelemissa rakennuksista ympäri maailmaa, keksiä uusia lempinimiä Aallon suunnittelemissa lampuille sekä eläytyä rooliin Paimion parantolan tuberkuloosipotilaana.

Kun varsinainen suunnistus oli suoritettu, saksalainen ryhmä pääsi museon työpajalle askartelemaan pienoismallin Alvar Aallon innoittamasta tuolista. Opiskelijat olivat suunnistuksen aikana ottaneet kuvia itselleen mieluisista Aallon suunnittelemissa nojatuoleista, joita he sitten käyttivät inspiraationa omille tuoleilleen.

Palaute Aallon harjalla -museosuunnituksesta ja digitaalisuuden hyödyntämisestä siinä oli positiivista. Erityisesti työpajatyöskentely sai paljon kehuja, ja ylipäättään älypuhelimien, QR-koodien sekä nettialustojen hyödyntäminen oli palautteen perusteella hyvä asia. Opiskelijat myös kokivat oppineensa paljon uutta ja mielenkiintoisemmalla tavalla kuin perinteisesti vain museon seinätekstejä lukemalla. Koeryhmämme testauksen jälkeen pystyimme toteamaan, että suurin osa tehtävistämme toimi kohderyhmälle hyvin, ja osaa tehtävistä voisimme vielä jatkokehittää erinäisin tavoin.

Museosuunnistuksen toteuttaminen oli työläs, mutta myös hyvin antoisa projekti. Haastoimme itseämme sekä kielellisiltä että tietoteknisiltä taidoiltamme, sillä hyödynsimme myös meille vielä tuntemattomia sovelluspohjia. Niin ikään esimerkiksi Paimion parantolan vaiheiden kääntäminen vieraille kielelle ei ollut oman erityisen sanastonsa vuoksi kovinkaan yksinkertaista, eikä tehtäviä varten sopivien nettialustojen etsiminen ollut aina kovin tuottoisaa. Toisaalta opimme paljon erityyppisistä digitaalisista apuvälineistä, suurempien tehtäväkokonaisuuksien muodostamisesta sekä ennen kaikkea museoiden käyttämättömistä potentiaalista oppimisympäristönä.

Museot innostavina oppimisympäristöinä

Kuvakieli-projekti Alvar Aalto -museon kanssa oli menestys, ja saimme oppilailta ja opiskelijoilta positiivista palautetta museosta oppimisympäristönä. Myös museo innostui kovasti materiaaleistamme. Museovierailijat pääsivät oppimaan sekä kieltä että muotoilukasvatusta monikielisten korttien, museokierroksen ja design-työpajan sekä museosuunnistusten avulla. Oppiminen oli toiminnallista ja kielenkäyttö autenttista. Museovierailu toi vaihtelua luokassa tapahtuvaan kielen ja kuvataiteen opetukseen.

Myös me opettajaopiskelijat opimme projektin aikana paljon mm. yhteisopettajuudesta sekä pääsimme konkreettisesti kokemaan, mitä on oppiainerajat ylittävä opetus. Museoilla on paljon käyttämätöntä potentiaalia oppimisympäristöinä, sillä ne ovat todella otollisia paikkoja saada vieraiden kielten oppiminen tuntumaan luokkahuonetyöskentelyä autenttisemmalta ja mielenkiintoisemmalta.

Materiaalejamme pääsee jokainen yksin tai yhdessä kokeilemaan ja hyödyntämään Jyväskylän Alvar Aalto -museolla, jossa ne ovat vapaasti käytettävissä. Kysykää vain kassalta!

Kirjoittajat opiskelevat Jyväskylän yliopistossa vieraiden kielten aineenopettajiksi. Kirjoittajat:

Eveliina Aarni, ranskan kieli

Petra Saari, ruotsin kieli

Emmi Aalto, englannin kieli

Oona Hamm, englannin kieli

Katri Heinänen, englannin kieli

Riikka Kataja, englannin kieli

Kaisli Kemppainen, englannin kieli

Lasse Lyytikäinen, englannin kieli

Alexi Siidoroff, englannin kieli

Eero Uusaro, englannin kieli

Eeva Huupponen, saksan kieli

Leena Tuohisaari, saksan kieli

Viivi Ojala, saksan kieli

Lähteet

Díaz, E. M. (2016). Expanding the Spanish Classroom: The 'Art' in Liberal Arts. *Hispania*, 99 (3), s. 436–448. https://www-jstor-org.ezproxy.jyu.fi/stable/44112894?seq=1#metadata_info_tab_contents (https://www-jstor-org.ezproxy.jyu.fi/stable/44112894?seq=1#metadata_info_tab_contents)

Donato, R. & Terry, R. M. (1995). *Foreign Language Learning: The Journey of a Lifetime*. Lincolnwood: National Textbook Print.

Wilson, B. C. (2012). Making Human Rosetta Stories: Museums and Foreign Language Learning. *Theses*, 230. Seton Hall University Press. <https://scholarship.shu.edu/theses/230> (<https://scholarship.shu.edu/theses/230>)

Artikkeliin viittaaminen

Aarni, E., Saari, P., Aalto, E., Hamm, O., Heinänen, K., Kataja, R., Kemppainen, K., Lyytikäinen, L., Siidoroff, A., Uusaro, E., Huupponen, E., Tuohisaari, L. & Ojala, V. (2019). KuvaKieli-projekti yhdessä Alvar Aalto -museon kanssa. *Kieli, koulutus ja yhteiskunta*, 10(5).

Saatavilla: <https://www.kieliverkosto.fi/fi/journals/kieli-koulutus-ja-yhteiskunta-syyskuu-2019/kuvakieli->

projekti-yhdessa-alvar-aalto-museon-kanssa (<https://www.kieliverkosto.fi/fi/journals/kieli-koulutus-ja-yhteiskunta-syyskuu-2019/kuvakieli-projekti-yhdessa-alvar-aalto-museon-kanssa>)